

ΟΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

Οι **διάφορες μορφές** που παίρνει το ρήμα για να εκφράσει τη διάθεση ή τη γνώμη αυτού που μιλάει ονομάζονται **εγκλίσεις!**

Οι εγκλίσεις χωρίζονται σε:

Προσωπικές (οριστική, υποτακτική, προστακτική) ονομάζονται προσωπικές εγκλίσεις, γιατί έχουν ξεχωριστούς τύπους για τα διάφορα πρόσωπα κάθε αριθμού, π.χ. τρέχω, τρέχεις, τρέχει...

Απρόσωπες (απαρέμφατο, μετοχή) ονομάζονται απρόσωπες εγκλίσεις γιατί δεν έχουν ξεχωριστούς τύπους για τα διάφορα πρόσωπα κάθε αριθμού, π.χ. δένοντας, αγαπημένος.

Ας τις δούμε αναλυτικά...

Οριστική:

- παρουσιάζει μια πράξη ως **πραγματική και βέβαιη**.
- Έχει **όλους τους χρόνους**.
- Παίρνει **άρνηση δεν**.
Το μάθημα τελείωσε.
Το μάθημα τελειώνει σε λίγο.
Δεν τελείωσε το μάθημα.

Υποτακτική:

- φανερώνει κάτι που επιθυμούμε ή περιμένουμε να γίνει.
- Έχει: **Εξακολουθητική** (Ενεστώτα)*:
να γράφω - να γράφομαι
- **Συνοπτική** (Αορίστου):
να γράψω - να γραφτώ
- **Συντελεσμένη Παρακείμενου**):
να έχω γράψει - να έχω γραφτεί
- Παίρνει **άρνηση μη(ν)** και **δε(ν)**.
- Σχηματίζεται βάζοντας **μπροστά από το ρήμα** ένα από τα μόρια **ας, να** ή κάποιον από τους συνδέσμους **για να, όταν, πριν, άμα** ή το αρνητικό μόριο **μη(ν)**.
Οι μαθητές **ας** μαζευτούν στην αυλή.
Αν **βρω** λίγο χρόνο, **θα** ζωγραφίσω.
Αν **δεν έχει** συγκοινωνία, **να μην** ξεκινήσει να έρθει.

Προστακτική:

- φανερώνει **προσταγή, επιθυμία, ευχή**.
- Σχηματίζεται μόνο στο **2ο πρόσωπο** ενικού και πληθυντικού (εσύ - εσείς)
- Έχει: - **Εξακολουθητική** (Ενεστώτα):
γράφε, γράφετε - (γράφου), γράφετε
- **Συνοπτική** (Αορίστου):
γράψε, γράψτε - γράψου, γραφτείτε
- **Δεν έχει άρνηση ****. Σε περίπτωση που θέλουμε να «προστάξουμε», να ζητήσουμε από κάποιον να μην κάνει κάτι (να δηλώσουμε αρνητικό νόημα), την **προστακτική αντικαθιστά η υποτακτική (με άρνηση μη[ν])**.
- Ανοίξτε τα παράθυρα. **προσταγή**
- Σύρε, παιδί μου, στο καλό. **Ευχή**
- **Μη** φωνάζετε έτσι. **Απαγόρευση** - (Υποτακτική)

Μετοχή:

- A.** Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τη **ενεργητική μετοχή** που είναι στην ενεργητική φωνή, σε χρόνο **ενεστώτα** και είναι **άκλιτη**.
Σχηματίζεται προσθέτοντας στο θέμα του ρήματος την κατάληξη **-οντας** (αν δεν τονίζεται) και **-ώντα ς** (αν τονίζεται).
Πιστεύοντας πιο πολύ στον εαυτό σου, **θα** τα καταφέρεις. (πιστεύω -> πιστεύοντας)
Κοιτώντας το δέντρο, **χάνεις** το δάσος. (κοιτώ -> κοιτώντας)
- B.** Στη δεύτερη κατηγορία έχουμε τις **παθητικές μετοχές** που είναι στην παθητική φωνή, σε χρόνο **παρακείμενο** και είναι τύποι που **κλίνονται όπως τα επίθετα**.
- Η παθητική μετοχή σχηματίζεται προσθέτοντας στο θέμα του ρήματος του ενεστώτα ή του αορίστου τις καταλήξεις **-μένος, -μένη, -μένο**

Απαρέμφατο:

- Είναι **άκλιτος** ρηματικός τύπος που μας χρησιμεύει στο να **σχηματίζουμε τους συντελεσμένους χρόνους** των ρημάτων.
Παρακείμενος: έχω **βάψει** - έχω **βαφτεί**
Υπερσυντέλικος: είχα **βάψει** - είχα **βαφτεί**
Συντελεσμένος μέλλοντας: **θα** έχω **βάψει**
- **θα** έχω **βαφτεί**